

Uporedo sa razvitkom moderne historijske nauke u 19. stoljeću tekao je i razvitak pomoćnih historijskih disciplina. Moderna historiografija, temeljeći svoja istraživanja prvenstveno na pisanoj izvornoj građi, dala je poticaj za bolje i svrshodnije uređenje arhiva. Uvođenje znanstvenih metoda u historiografiju i pobjeda genetičkog principa tražila je primjenu racionalnih sistema i odgovarajućih metoda i u arhivima. Savremena arhivistička literatura proizšla iz takova rada nije suviše obilna. Ipak je daleko brojnija nego što se to obično misli. U želji da ukažemo na najznačajnija djela arhivističke literature donosimo ovdje nekoliko najpoznatijih arhivističkih priručnika. U njima su iznešena načela i metode rada koje se danas primjenjuju u arhivima. Istina, da su neka od njih već jednim dijelom zastarjela i da se pojavljuju nova mišljenja, koja još nisu općenito prihvaćena. Ali već i ovoliki broj priručne literature demantira laička shvaćanja nekih službenika naših arhiva, da je arhivistika tabula rasa, te da nas u našem radu neobvezuju nikakova pravila i nikakovi principi. Nasuprot tome ona samo potvrđuju stalni napredak arhivistike kao jedne od pomoćnih historijskih nauka, dok je naša dezorientacija posljedica nedostatka iskustava i većih tradicija.

1. Champollion Fijec, Manuel de l'archiviste des préfectures, des maires et des hospices. Paris 1860.
2. Richou Gabriel, Traité historique et pratique des archives publiques. Paris 1883.
3. Löher Franz, Archivlehre. Grundzüge der Geschichte, Aufgaben und Einrichtung unserer Archive. Paderborn 1890.
4. Bär M. Leitfaden für Archiv-Benützer, 1896.
5. Muller, Feith, Fruin: Anleitung zum Ordnen und Beschreiben von Archiven. Für deutsche Archivare bearbeitet von dr. H. Kaiser. Leipzig 1905. Original 1898. — Tal. izd.: Torino 1908; franc. izd.: Haag 1910; američko izd.: Washington 1944.

6. Taddei P., L'Archivista. Manuale teorico-pratico. Milano, Manuale Hoepli, 1906.
7. Holtzinger G. & Leist F., Handbuch der Registratur= und Archivwissenschaft. Leipzig 1908. 2. Aufl.
8. Barone N., Lezioni di Archivistica. Napoli 1914.
9. Loewe V., Das Deutsche Archivwesen. Seine Geschichte und Organisation. Breslau 1921.
10. Jenkinson Hilary, A Manuel of Archive Administration. Oxford 1922. 2. izd. London 1937.
11. Fournier Ch., Conseils pratiques pour le classement et l'inventaire des archives et l'édition des documents historiques écrits. Paris 1924.
12. Casanova Eugenio, Archivistica. Siena 1928. 2. izd.
13. Pecchiai Pio, Manuale pratico per gli archivisti delle pubbliche amministrazioni e degli archivi notarili. Milano, Manuali Hoepli, 1928. 2. izd.
14. Hrubý V., Uvod do archivní teorie i prakse. Praha 1930.
15. Boudet M. P., Manuel de l'Archiviste. Hanoi 1934.
16. Meissner H. Otto, Aktenkunde. Ein Handbuch für Archivbenutzer. Berlin 1935. — 2. izd.: Urkunden- und Aktienlehre der Neuzeit. Berlin 1950
17. Pennachini L. Enrico, Elementi di archivistica. Roma 1937.
18. Angarano Giovannino, Technica archivistica. Roma 1942.
19. Mitjaev K. G., Teorija i praktika arhivnoga dela. Moskva 1946.
20. Marcianti G., Archivistica. Roma 1949.
21. Buturac J., Arhivska čitanka. Zagreb 1950. Litogr., štampano kao rukopis (rađeno uglavnom prema Casanovi i Muller, Feith, Fruinu).
22. Ciceri Angelo, Archivi e Archivistica. Milano 1952.
23. Brennecke A. Archivkunde. Ein Beitrag zur Theorie und Geschichte des europäischen Archivwesens. Bearbeitet nach Vorlesungsnachschriften und

Nachlasspapieren und ergänzt von W. Leesch. Leipzig 1953. (Teoretski dio umnožen na ciklostilu izašao u izdanju Saveza Društava arhivskih radnika u Beogradu).

24. Mazzolleni Jole, Lezioni di archivistica. Napoli 1954.

25. Glavnoe arhivnoe upravlenie. Teo-

rija i praktika arhivnogo dela u SSSR. Učebnoe posolie. Pod Redakciei G. A. Belova, A. I. Loginovoi, K. G. Mitjaeva, N. R. Prokopenko. Moskva. 1958.

26. Iz arhivistike. Priručnik za službenike arhiva. Beograd 1959.

Krešimir Nemeth